

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1946-1947.

SÉANCE DU 16 JANVIER 1947.

Rapport de la Commission des Dommages de Guerre et Victimes civiles de la Guerre (Reconstruction) chargée d'examiner les projets de loi contenant les Budgets du Ministère des Dommages de Guerre et du Ministère des Victimes de la Guerre pour l'exercice 1946.

(Voir les n°s 20 et 21 (session de 1946-1947) du Sénat.)

BELGISCHE SENAAT

ZITTING 1946-1947.

VERGADERING VAN 16 JANUARI 1947.

Verslag uit naam van de Commissie van Oorlogsschade en Oorlogsgetroffenen (Wederopbouw) belast met het onderzoek van de wetsontwerpen houdende de Begrootingen van het Ministerie voor Oorlogsschade en van het Ministerie voor Oorlogsgetroffenen voor het dienstjaar 1946.

(Zie de nrs 20 en 21 (zitting 1946-1947) van den Senaat.)

Présents : MM. RONSE, président ; CLAYS, CRAEYBECKX, DELBOUILLE, DERBAIX, DURAY, GLINEUR, GRIBOMONT, LEDOUX, LENGER, NEEFS (Cyriel), ORBAN DE XIVRY (baron), RAMAEKERS, SCHOT, SIRONVAL, VAN BUGGENHOUT, VAN STEENBERGE, VERMEYLEN, YERNAUX et MAQUET, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

Les budgets des Dommages de Guerre et des Victimes civiles de la Guerre pour l'exercice 1946, ont été soumis à nouveau à l'examen de votre Commission.

Ils comportent quelques amendements supplémentaires.

Nous avons l'honneur de vous faire rapport à ce sujet.

Budget des Dommages de guerre.

L'article 24 comporte une modification de texte et une majoration de crédit.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

De begrootingen van oorlogsschade en oorlogsgetroffenen voor het dienstjaar 1946 werden opnieuw aan het onderzoek van uw Commissie voorgelegd.

Zij behelzen enkele bijkomende amendementen.

Wij hebben de eer U hierover verslag uit te brengen.

Begroting van Oorlogsschade.

Onder artikel 24 komt een tekstwijziging en een kredietverhoging voor.

Le crédit primitif était destiné au remboursement des travaux (entretien des réparations, baraquements, etc.) nécessités pour apporter une aide provisoire aux sinistrés.

Le Département a inscrit 40 millions supplémentaires pour permettre l'imputation de nouvelles dépenses reconnues indispensables, à savoir : 1° les frais de fonctionnement des camps de jeunesse occupés aux travaux de reconstruction ; 2° la construction d'abris provisoires pour loger pendant l'hiver le bétail, les récoltes, les plantes vivantes et le matériel agricole.

L'article 25 subit aussi une modification de texte. Il prévoyait des allocations pour réparation des dommages de guerre. Il permet en plus aux Travaux communaux de disposer d'une somme de 200 millions pour la liquidation de ses engagements. Enfin, il permettra encore le financement de la construction de plus d'un millier d'immeubles qui seront vendus à des sinistrés ou échangés contre leur propriété détruite, sous certaines conditions bien déterminées.

Il apparaît aujourd'hui, que pour mener à bien cette politique de restauration et de construction d'immeubles, un crédit de 1 milliard 460 millions est largement suffisant.

Le crédit antérieur était d'un import de 1 milliard 500 millions : il a donc été diminué de 40 millions.

En réalité, il s'agit donc d'un transfert de crédit de 40 millions, qui passe de l'article 25 à l'article 24.

Aucun autre amendement n'ayant été apporté au budget initial, il en résulte que le chiffre total des dépenses n'a pas été affecté par ces deux modifications.

Het oorspronkelijk krediet was bestemd tot terugbetaling der werken (onderhoud van de herstellingen, barakken, enz.), die noodig waren om de geteisterden voorloopig te helpen.

Het Departement heeft 40 miljoen meer ingeschreven, ten einde het mogelijk te maken hierop de nieuwe, als onontbeerlijk erkende uitgaven uit te trekken, te weten : 1° de kosten met betrekking tot de jeugdkampen die zich bezig houden met de werken van wederopbouw ; 2° het bouwen van voorloopige schuilplaatsen om er, gedurende de winterperiode, het vee, den oogst, de levende planten en het landbouwmaterieel in onder te brengen.

In artikel 25 is de tekst eveneens gewijzigd. Dit artikel voorzag toelagen voor het herstel der oorlogsschade. Het stelt bovendien een som van 200 miljoen ter beschikking van den Dienst der Gemeentewerken, voor vereffening van zijn aangegane verplichtingen. Ten slotte zal het de financiering mogelijk maken van de bouwkosten van minstens een duizendtal gebouwen, die aan geteisterden zullen verkocht worden of geruild tegen hun vernielden eigendom, onder zekere welomschreven voorwaarden.

Het blijkt thans dat, om die politiek van herstel en oprichten van gebouwen tot een goed einde te brengen, een som van 1 milliard 460 miljoen ruimschoots voldoende is.

Het vroegere krediet bedroeg 1 milliard 500 miljoen ; het werd dus met 40 miljoen verminderd.

In werkelijkheid gaat het dus over een kredietoverdracht van 40 miljoen, welk bedrag overgebracht wordt van artikel 25 naar artikel 24.

Daar er geen enkel ander amendement in de aanvankelijke begroting is aangebracht, werd het totaalcijfer der uitgaven door die wijzigingen dus niet beïnvloed.

Budget des Victimes civiles de la guerre.

Dans notre rapport du 16 octobre dernier, nous écrivions ce qui suit :

« Votre Commission voudrait connaître les raisons pour lesquelles plusieurs majorations de crédit, jugées indispensables, ne figurent pas au budget.

» C'est ainsi qu'au chapitre II, « Dépenses de matériel », le Département a renoncé à solliciter une majoration de crédit de 50,000 francs à l'article 9/1 et de 250,000 francs à l'article 9/2, alors que cette augmentation totale de 300,000 francs était estimée nécessaire « pour permettre à l'Administration de réaliser son programme avec un maximum d'efficacité ». Trois voitures automobiles s'avéraient « rigoureusement indispensables » pour inspecter vingt homes pour prisonniers politiques, pour contrôler plus de cent bureaux de répartition, pour superviser l'activité des œuvres dépendant du Département, disséminées à travers le pays.

» Il semblait également que l'article 13 devait être majoré de 600,000 francs pour réaliser tout un programme d'expositions et de cérémonies.

» Un article 13bis devait aussi figurer au budget avec un crédit de 125,000 francs pour l'organisation de la « Journée du Souvenir ».

» Enfin, il fut question aussi de porter par voie d'amendement, de 1 million à 3 millions le crédit de l'article 25, qui prévoit la distribution de colis aux prisonniers politiques et à leurs ayants droit.

» Cette majoration se justifiait ainsi : « L'essentiel de ces produits distribués — vivres ou vêtements — provient de dons de l'étranger. Mais les frais de dédouanement, d'entreposage, de manutention, d'emballage, sont élevés.

Begrooting van Oorlogsgetroffenen.

In ons verslag van 16 October ll. schreven wij wat volgt :

« Uw Commissie zou gaarne weten, waarom verscheidene, onmisbaar geachte kredietverhogingen niet op de begrooting voorkomen.

» Aldus heeft het Departement onder hoofdstuk II, « Uitgaven voor materiele behoeften », afgezien van een kredietverhoging met 50,000 fr. voor artikel 9/1 en met 250,000 frank voor artikel 9/2, terwijl die totale vermeerdering met 300,000 frank voor noodzakelijk was geacht « om het Bestuur in staat te stellen zijn programma met de grootst mogelijke doeltreffendheid te verwezenlijken ». Drie auto's bleken « absoluut onmisbaar » te zijn voor de inspectie van 20 tehuisen voor politieke gevangenen, voor de controle van meer dan 100 verdeelingsbureau's, voor het toezicht op de bedrijvigheid van de over het geheele land verspreide werken, behorende onder het Departement.

» Ook scheen het, dat artikel 13 met 600,000 frank zou moeten verhoogd worden om het in overweging genomen programma inzake de organisatie van tentoonstellingen en plechtigheden te verwezenlijken.

» Er moest op de begrooting ook een artikel 13bis voorkomen met 125,000 frank, krediet voor de inrichting van den « Gedenkdag ».

» Ten slotte was er ook sprake van, het krediet in artikel 25 voor de uitdeeling van paketten aan politieke gevangenen en hun rechthebbenden bij wege van amendement van 1 miljoen op 3 miljoen te brengen.

» Deze verhoging was aldus gegrond : « Deze uitgedeelde producten — levensmiddelen of kleedingstukken — komen in hoofdzaak voort van giften uit het buitenland. Maar de kosten van inklaaring, opslag, lossen en

Et pour compléter ou équilibrer les envois, il peut y avoir lieu d'acheter certaines marchandises. Dans l'ensemble, ce poste exige 3 millions de francs. »

» La Commission constate donc que des restrictions ont été consenties et elle se demande si elles ne sont pas de nature à nuire à la bonne administration du Département, à compromettre des initiatives et à réduire certains avantages accordés aux prisonniers politiques. »

Les amendements au budget tiennent compte, dans une large mesure tout au moins, de ces observations : en effet, les articles 9/1 et 9/2 ont été majorés respectivement de 50,000 et de 250,000 francs; l'article 13, de 1,100,000 francs, et l'article 25 d'une somme de 2 millions.

L'article 3-4, d'autre part, voit son crédit augmenté de 3,700,000 francs. Ce crédit est porté à la hauteur des besoins. Cette somme est réclamée par le Ministère de la Défense Nationale pour le payement de ses militaires utilisés et pour leur service de soins médicaux et pharmaceutiques.

L'article 10 comporte une diminution de 100,000 francs.

L'augmentation des articles précédents est partiellement compensée par une diminution du crédit : achat et entretien de mobilier, matériel, etc.

Nous constatons aussi que le crédit mis à la disposition de l'O.N.A.C. (art. 17) ne lui permettait pas de faire face à ses frais d'administration ; c'est pourquoi il a été majoré de 535,990 fr.

Signalons aussi l'ajoute au texte de l'article 20. Elle permet d'imputer sur cet article les dépenses résultant de subsides aux homes pour enfants de prisonniers politiques et de résistants.

laden, verpakking zijn aanzienlijk. En om de zendingen aan te vullen of in evenwicht te houden kan er aanleiding bestaan tot aankoop van sommige waren. In het geheel vereischt deze post 3,000,000 frank. »

« De Commissie merkt dus op, dat er beperkingen zijn geweest en zij vraagt zich af of het goede beheer van het Departement daar niet onder te lijden zal hebben, of zekere initiatieven daardoor niet belemmerd en sommige voordeelen aan politieke gevangenen niet verminderd zullen worden. »

De in de begroting aangebrachte amendementen houden, althans in ruime mate, rekening met die opmerkingen ; immers, de artikelen 9/1 en 9/2 werden onderscheidenlijk verhoogd met 50,000 en 250,000 frank ; artikel 13 met 1,100,000 frank en artikel 25 met 2 miljoen.

Anderdeels wordt het krediet van artikel 3-4 verhoogd met 3,700,000 frank. Dit krediet is in overeenstemming gebracht met de behoeften. Bedoelde som wordt gevraagd door het Ministerie van Landsverdediging voor de betaling van zijn tewerkgestelde militairen en voor hun dienst voor medische en pharmaceutische zorgen.

Artikel 10 werd met 100,000 frank verminderd. De verhoging van de voorgaande artikelen vindt gedeeltelijk een tegenwicht in een vermindering van het krediet : aankoop en herstel van meubelen, materieel, enz.

Wij bemerken eveneens dat het krediet dat ter beschikking gesteld was van het N.W.O.S. (art. 17), onvoldoende was om de dienstonkosten van dit Werk te betalen : daarom werd het met 535,990 frank verhoogd.

Vermeld zij eveneens de toevoeging aan den tckst van artikel 20. Hierdoor wordt het mogelijk de uitgaven voortvloeiende uit de toelagen aan tehuizen voor kinderen van politieke gevangenen en van weerstanders op dit artikel uit te trekken.

A noter aussi la subvention spéciale de 8 millions accordée à l'O.N.A.C., subvention que le premier budget n'avait pas prévu. Il ne s'agit pas, en l'occurrence, d'une intervention pour couvrir les frais de fonctionnement de cet intéressant organisme, mais bien du remboursement des dépenses que l'O.N.A.C. a effectuées en raison de la mission qui lui fut confiée en application de certains arrêtés-lois (25 septembre 1946).

L'article 22 est majoré de 5 millions. Cette somme est nécessaire pour octroyer une allocation mensuelle de 2,500 francs aux victimes de la guerre incapables de subvenir à leur subsistance par suite de maladie contractée en captivité.

A cet égard, il y a lieu de faire observer que le crédit apparaît d'ores et déjà comme insuffisant. Il résulte, en effet, de renseignements recueillis au Département, que trois mille demandes ont été introduites à ce jour. Certes, un super-contrôle a été organisé; mais, en admettant qu'un tiers des requêtes soit rejeté et que les bénéficiaires touchent en moyenne trois mensualités par an, une dépense de 15 millions s'avère nécessaire pour couvrir les dépenses de ce service.

Il faudra revoir cet article avec attention, lors de l'examen du budget de 1947.

L'article 24 prévoit le paiement d'allocations de 1,000 francs aux rapatriés. Le crédit était insuffisant, il a fallu le majorer de 100,000 francs.

Enfin, l'article 28 subit une réduction de 5 millions. La situation présente autorise ce retranchement au crédit affecté au Commissariat belge au Rapatriement.

En résumé, les modifications apportées au budget primitif des Victimes

Ook valt er te wijzen op de aan het N.W.O.S. verleende bijzondere toelage van 8 miljoen waarin de eerste begroting niet voorzag. Het betreft hier niet een bijdrage ter dekking van de werkingskosten van dat belangwekkend organisme, doch wel een terugbetaling van hetgeen het N.W.O.S. heeft uitgegeven op grond van de opdracht, die het ontvangen heeft met toepassing van zekere besluitwetten (25 September 1946).

Artikel 22 wordt met 5 miljoen verhoogd. Deze som is noodig voor een maandelijksche uitkeering van 2,500 frank aan oorlogsslachtoffers, die ingevolge een in gevangenschap opgedane ziekte in hun levensonderhoud niet kunnen voorzien.

Te dien aanzien valt op te merken dat een dergelijk krediet nu reeds ontoereikend schijnt te zijn. Blijks gegevens van het Departement zijn er namelijk tot heden drie duizend aanvragen ingesteld. Wel is er een super-contrôle ingesteld, doch, als wij aanmerken, dat één derde van de verzoeken worden verworpen en dat de rechthebbenden gemiddeld drie maandelijksche tegemoetkomingen per jaar uitgekeerd krijgen, dan is voor de dekking van de uitgaven van dien dienst een som van 15 miljoen noodzakelijk.

Dat artikel moet bij de behandeling van de begroting voor 1947 aandachtig herzien worden.

Artikel 24 voorziet in de uitkeering van 1,000 frank aan gerepatrieerden. Het krediet was ontoereikend, het moest met 100,000 frank vermeerderd worden.

Ten slotte ondergaat artikel 28 een verlaging met 5 miljoen. Deze verlaging van een krediet voor het Belgisch Commissariaat voor Repatriering is op grond van den huidigen toestand wel te verantwoorden.

Ten slotte kunnen de wijzigingen, in de oorspronkelijke begroting van oor-

de la Guerre, se résument comme suit : | logsgetroffenen aangebracht, als volgt worden samengevat :

Dépenses ordinaires — Gewone uitgaven :

Art. 3/4	.	.	.	.	.	.	.	.	fr.	+	3,700,000	
Art 9/1	.	.	.	.	.	.	.	.		+	50,000	
Art. 9/2	.	.	.	.	.	.	.	.		+	250,000	
Art. 10	.	.	.	.	.	.	.	.			— 100,000	
Art 13	.	.	.	.	.	.	.	.		+	1,100,000	
Art 17	.	.	.	.	.	.	.	.		+	535,590	
												—————
										+	5,635,590	— 100,000

Soit une augmentation de — *Zijnde een vermeerdering met fr. 5,535,590*

Dépenses résultant de la guerre — Uitgaven voortvloeiende uit den oorlog :

Art. 8	.	.	.	.	.	.	.	fr.	+	8,000,000		
Art. 22	.	.	.	.	.	.	.		+	5,000,000		
Art. 24	.	.	.	.	.	.	.		+	100,000		
Art. 25	.	.	.	.	.	.	.		+	2,000,000		
Art. 28	.	.	.	.	.	.	.				— 5,000,000	
											+	15,100,000 — 5,000,000

Soit une augmentation de — *Zijnde een vermeerdering met fr. 10,100,000*

* * *

Au cours de nos différentes réunions, des échanges de vues ont eu lieu entre M. le Ministre de la Reconstruction et les membres de la Commission.

Nous croyons utile de vous en donner ici un bref aperçu.

Office médico-légal. — Certains membres n'ont pas manqué de critiquer la lenteur de ce service.

Cet organisme, qui relève du Ministère de la Santé Publique, étend cependant son réseau sur trois autres Départements : Finances, Défense Nationale et Reconstruction.

Il dispose d'un personnel restreint, qu'il n'est pas possible d'élargir. En effet, s'il est débordé en période de « coup de feu », il est amplement suffisant en période normale. Il examine

In den loop van de verschillende vergaderingen hebben gedachtenwisselingen plaats gehad tusschen den Minister van Wederopbouw en de leden van de Commissie.

Wij achten het nuttig U daarvan een kort overzicht te geven.

Wettelijk - geneeskundige dienst. — Sommige leden hebben kritiek uitgebracht op de traagheid van dezen Dienst.

Dit organisme staat onder het Ministerie van Volksgezondheid, maar breidt zijn net ook uit over drie andere departementen : Financiën, Landsverdediging en Wederopbouw.

Het beschikt daartoe over een beperkt personeel, dat onmogelijk kan verruimd worden. Want al is de Dienst overlast in een drukke periode, in normalen tijd is hij ruim voldoende. Hij

6,000 dossiers en moyenne par mois et l'on espère bien que la plupart des dossiers auront été étudiés d'ici six ou sept mois. Il est difficile d'exiger plus.

C'est là un gros effort si l'on tient compte des énormes difficultés que l'on rencontre : contrôle de la Cour des Comptes, organisme indispensable mais toujours lourd, l'organisation des commissions et des commissions d'appel, etc.

M. le Ministre, cependant, espère bien simplifier la procédure actuelle, cause principale des critiques compréhensibles des intéressés. Depuis quelques semaines d'ailleurs, son département possède un cadre administratif nouveau, ce qui lui permettra d'agir avec beaucoup plus de célérité.

Précisément, les victimes de la guerre ignorent à peu près tout de la procédure assez compliquée qu'ils doivent suivre pour pouvoir acquérir les avantages auxquels ils peuvent prétendre.

Aussi, plusieurs membres ont-ils suggéré d'éditer une sorte de *vade-mecum* qui leur indiquerait le processus pour faire valoir leurs revendications.

D'autre part, la Commission est assurée qu'une priorité sera accordée à l'examen des dossiers des prisonniers politiques.

* *

Pensions. — L'honorable Ministre de la Reconstruction s'est déclaré partisan d'une législation unique en ce qui concerne l'octroi des pensions.

Il y aura donc deux lois distinctes : celle relative aux réparations dues aux victimes militaires, étant entendu que de nombreux civils et des résistants seront assimilés aux militaires (le projet a déjà été déposé sur le bureau de

behandelt gemiddeld 6,000 dossiers per maand en, naar gehoopt wordt, zullen meest alle dossiers binnen zes of zeven maanden afgehandeld zijn. Men kan moeilijk meer verlangen.

Dat is een groote krachtsinspanning, als men let op de buitengewone moeilijkheden, die men ontmoet : contrôle van het Rekenhof, een onmisbaar organisme, maar altijd wat zwaar op de hand, belegging van vergaderingen van commissies en commissies van beroep, enz.

De h. Minister hoopt evenwel den huidigen gang van zaken te kunnen vereenvoudigen, want deze is de voorname oorzaak van de begrijpelijke kritiek vanwege de betrokkenen. Overigens beschikt zijn Departement sedert enkele weken over een nieuw administratief kader, zoodat er sneller zal kunnen worden gehandeld.

De oorlogsgetroffenen weten nageenoeg niets af van de vrij ingewikkelde procedure die zij moeten volgen om de voordeelen te verkrijgen, waarop zij aanspraak kunnen maken.

Verscheidene leden hebben dan ook den wenk gegeven, om een soort van *vade-mecum* uit te geven, waarin zou worden vermeld welken weg ze moeten volgen om hun aanspraken te doen gelden.

Voorts heeft de Commissie de zekerheid, dat voorrang zal verleend worden aan de behandeling van de dossiers der politieke gevangenen.

* *

Pensioenen. — De geachte Minister van Wederopbouw heeft zich uitgesproken voor eenheid van wetgeving in zake het verleenen van pensioenen.

Er zullen dus twee afzonderlijke wetten zijn : die betreffende de herstelbetalingen, verschuldigd aan militaire slachtoffers, met dien verstande dat talrijke burgers en weerstanders gelijkgesteld zullen worden met militairen

la Chambre des Représentants); celle relative aux victimes civiles de la guerre (le Parlement en sera saisi très prochainement).

* * *

Les « Enfants de la Patrie ». — La Commission s'est préoccupée de leur sort. Le budget de 1946 ne contient rien de précis à leur sujet : tout au plus, l'article 20 mentionne-t-il l'intervention du Département dans le fonctionnement des homes pour enfants. L'on sait aussi que le statut des prisonniers politiques s'intéresse à eux également.

Le budget de 1947, nous assure-t-on, prévoit une dotation précise à leur profit.

M. le Ministre de la Reconstruction nous a déclaré qu'en principe les frais d'éducation des enfants seraient pris à charge par l'Etat. Il entend par là le paiement du minerval et celui des frais scolaires.

Il envisage aussi un statut spécial de bourses d'études. Quant aux homes, ils continueront à recevoir pour assurer leur fonctionnement, des subsides qui leur seront accordés en fonction de la mission qu'ils remplissent. Le parent et l'orphelin recevraient une intervention pour orphelin.

Il semble bien que, de façon générale, les frais d'entretien ne seraient pas pris en charge pour des raisons budgétaires. La Commission a constaté avec plaisir que ces avantages sont repris dans la loi qui fut votée après la rédaction du présent rapport.

Il nous est avis que cette question importante ne saurait faire, pour l'instant, l'objet d'un examen approfondi. Si elle a retenu la toute particulière attention de la Commission, il faut

(het ontwerp is reeds ingediend bij de Kamer der Volksvertegenwoordigers); de wet betreffende de burgerlijke oorlogsslachtoffers (zal zeer binnenkort bij het Parlement worden ingediend).

* * *

De « Kinderen van het Vaderland ». De Commissie heeft zich ingelaten met hun lot. De begroting voor 1946 bevat geen nauwkeurige bepalingen te hunnen opzichte : hoogstens is in artikel 20 vermeld dat het Departement zal bijdragen in de werkingskosten van de tehuizen voor kinderen. Ook is bekend dat het statuut van de politieke gevangenen voor hen eveneens belangstelling toont.

De begroting voor 1947 zal, naar ons verzekerd wordt, te hunnen behoeve een nauwkeurig bepaalde dotatie inhouden.

De h. Minister van Wederopbouw heeft ons verklaard dat de kosten voor de opvoeding van de kinderen principieel ten laste zullen komen van den Staat. Hij verstaat daaronder betaling van het schoolgeld en van schoolkosten.

Hij overweegt ook een bijzonder statuut van studiebeurzen. Wat de tehuizen betreft, deze zullen verder, om te voorzien in hun werking, toelagen ontvangen, die hun zullen verleend worden in functie van de opdracht, die ze vervullen. Ouder en wees zouden een weesbijdrage ontvangen.

Het schijnt dat, algemeen genomen, de onderhoudskosten door den Staat niet zullen gedragen worden wegens begrootingsredenen. De Commissie heeft met genoegen vastgesteld dat die voordeelen overgenomen zijn in de wet die werd aangenomen nadat dit verslag reeds was opgesteld.

Wij zijn van meening dat deze belangrijke vraag thans niet grondig kan onderzocht worden. Wel heeft ze de bijzondere aandacht gehad van de Commissie, maar toch moet toegegeven

bien admettre que les éléments font actuellement défaut pour en discuter en connaissance de cause et qu'il s'indique peu de provoquer un débat à ce sujet à l'occasion de l'étude d'un budget, dont l'exercice est clos depuis plusieurs semaines.

Le Service des Travaux communaux.

— Cette irritante question a fait à nouveau l'objet d'un échange de vues au sein de la Commission. Nous savons que le Conseil supérieur des Travaux publics a été chargé de mener une enquête au sujet du fonctionnement de cet organisme et des abus auxquels il a donné lieu.

Nous aimons à croire que nous ne tarderons pas à connaître ses conclusions. Il est grand temps, car il faut savoir établir toutes les responsabilités et dissiper aussi le malaise qu'il a provoqué dans le pays.

* * *

Les budgets ont été adoptés par 11 voix contre 10.

Le présent rapport a été admis à l'unanimité.

Le Rapporteur,
R. MAQUET.

Le Président,
E. RONSE.

worden, dat de noodige gegevens thans ontbreken om er met kennis van zaken te kunnen over spreken en dat het vrijwel niet gewenscht is daarover een debat uit te lokken bij de behandeling van een begroting, waarvan het dienstjaar al verscheidene weken is afgesloten.

De Dienst der Gemeentewerken. — Over deze lastige kwestie is opnieuw van gedachten gewisseld in de Commissie. Wij weten dat de Hooge Raad van openbare werken opdracht gekregen heeft, een onderzoek in te stellen naar de werking van dit organisme en naar de misbruiken waartoe het aanleiding heeft gegeven.

Wij nemen gaarne aan dat wij de besluiten daarvan binnenkort zullen kennen. Het is hoog tijd, want wij moeten ieders verantwoordelijkheid kunnen bepalen en mede de onbehaaglijke stemming in het land kunnen doen verdwijnen.

* * *

De begrootingen werden aangenomen met 11 tegen 10 stemmen.

Dit verslag werd bij algemeenheid van stemmen goedgekeurd.

De Verslaggever,   *De Voorzitter,*
R. MAQUET.   E. RONSE.